Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Затверджено
Рішенням Вченої ради ХНАДУ
від 30 жовтня 2026 р.
протокол № 93/26

Введено в дію
наказом по ХНАДУ
від 30 жовтня 2026 р. № 145

ПОЛОЖЕННЯ
про структурний підрозділ Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

ПІДГОТОВЧЕ ВІДДІЛЕННЯ

ПСП 1.2.13-02:2026

Харків
2026

ПЕРЕДМОВА

1 ПІДРОЗДІЛИ-РОЗРОБНИКИ: Підготовче відділення Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

РОЗРОБНИКИ:

Перший проректор Михайло ШУЛЯК

Завідувач підготовчого відділення Ганна СОЛОМАХА

Помічник ректора Геннадій ПТИЦЯ

2 ЗАТВЕРДЖЕНИЙ рішенням Вченої ради ХНАДУ від 30 жовтня 2026 р.

Введений в дію наказом по ХНАДУ від 30 жовтня 2026 № 145

3 УВЕДЕНО на заміну ПСП 1.2.13-01:2025

4 Відповідальність за зміст, своєчасну перевірку та актуалізацію цього положення несе завідувач підготовчого відділення Харківського національного автомобільно-дорожнього університету.

5 Періодичність перевірки – один раз на рік або у разі зміни законодавства

© Це положення не може бути повністю або частково відтворене, тиражоване і розповсюджене без дозволу адміністрації ХНАДУ

ПОЛОЖЕННЯ ПРО СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНЬОГО УНІВЕРСИТЕТУ. ПІДГОТОВЧЕ ВІДДІЛЕННЯ

Чинне від 2026-11

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про Підготовче відділення Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови КМУ «Про реалізацію експериментального проекту підготовки слухачів Підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» у закладах вищої освіти» від 10.12.2025 р. № 1628, інших нормативно-правових актів України у сфері освітньої діяльності, Статуту Університету.

1.2 Положення визначає основні напрями і принципи діяльності Підготовчого відділення Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (далі – Університет) з питань підготовки вітчизняних громадян до вступу у заклади вищої освіти та організації різноманітних форм гурткової позашкільної роботи та ін..

1.3 Підготовче відділення є структурним підрозділом Університету та безпосередньо підпорядковується першому проректору з науково-педагогічної роботи.

1.4 Діяльність Підготовчого відділення здійснюється відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», інших нормативно-правових актів України у сфері освітньої діяльності, Статуту Університету, Правил внутрішнього розпорядку, Інструкції з діловодства Університету, наказів і розпоряджень ректора та проректорів – у межах їхньої компетенції, а також цього Положення.

1.5 Головною метою діяльності Підготовчого відділення є забезпечення високого рівня підготовки громадян до вступу у заклади вищої освіти України та надання послуг у сфері освітньої діяльності з позашкільних форм навчання (курси, гуртки, школи тощо).

1.6 Навчання на Підготовчому відділенні здійснюється на умовах договорів за рахунок коштів юридичних або фізичних осіб, а також на умовах договору публічної оферти в установленому чинним законодавством порядку.

1.7 Підготовче відділення реалізує надання платних послуг у сфері освітньої діяльності відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 796 від 28.08.2010 р. «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності» (із змінами) та локальних актів університету.

1.8 Підготовче відділення працює у взаємодії з приймальною комісією Університету, навчально-науковими інститутами, факультетами, кафедрами, навчальним відділом, відділом кадрів, бухгалтерією, редакційно-видавничим відділом, науковою бібліотекою, іншими підрозділами Університету.

1.9 На базі Підготовчого відділення можуть створюватися: школи , курси та ін.

2 НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1 Основними напрямами діяльності Підготовчого відділення є:

2.1.1 Реалізація найважливіших державних і регіональних програм у сфері освітньої та виховної діяльності, зокрема, експериментального проєкту підготовки слухачів Підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» у закладах вищої освіти, затвердженого Постановою КМУ від10 грудня 2025 року № 1628.

2.1.2 Підготовка на платній основі до вступу у заклади вищої освіти громадян України для приведення рівня знань слухачів до вимог програм Міністерства освіти і

науки України.

2.1.3 Організація консультаційно-підготовчих курсів для покращення якості знань вступників з конкурсних предметів, які визначені Правилами прийому до закладів вищої освіти України.

2.1.4 Впровадження інноваційних педагогічних технологій, передового вітчизняного та зарубіжного досвіду в навчально-виховний процес.

2.1.5 Проведення профорієнтаційної роботи і забезпечення якісної підготовки слухачів до вступних випробувань (зокрема з використанням технологій зовнішнього незалежного оцінювання знань), вступу у заклади вищої освіти, допомога у побудові індивідуальних освітніх траєкторій.

2.1.6 Забезпечення та сприяння організації різноманітних шкіл, клубів і курсів для учнівської молоді на факультетах та у навчально-наукових інститутах Університету.

2.1.7 Забезпечення культурного і духовного розвитку особистості слухачів Підготовчого відділення, їх адаптація до форм і методів навчання, що використовуються в Університеті, а також активний пошук обдарованих абітурієнтів.

2.1.8 Виконання функцій інформаційного центру Приймальної комісії протягом року, надання слухачам інформації щодо факультетів, навчально-наукових інститутів, а також спеціальностей (освітніх програм), за якими здійснюється навчання в Університеті.

2.1.9 Популяризація Університету у засобах масової інформації, соціальних мережах, розробка інформаційних матеріалів (текстів), реклами Університету у засобах масової інформації, інших виданнях (за необхідності).

2.1.10 Участь у підготовці обдарованої молоді до олімпіад, турнірів та конкурсів різного рівня, поглибленому вивченні окремих предметів, дослідницькій роботі, а також інших заходів для абітурієнтів, зокрема у проведенні Днів відкритих дверей.

3 СТРУКТУРА ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ

3.1 Керівництво Підготовчим відділенням здійснює завідувач Підготовчого відділення, який призначається на посаду та звільняється з посади наказом ректора Університету за погодженням з першим проректором з науково-педагогічної роботи.

3.2 Завідувач Підготовчого відділення:

– представляє Підготовче відділення в усіх установах і організаціях;

– подає пропозиції щодо кадрових питань, а саме: штатного розкладу викладачів та працівників відділення, їх функціональних обов’язків та надбавок залежно від обсягів роботи, наявності коштів, посади та кваліфікації кожного працівника;

– розподіляє навантаження викладачів Підготовчого відділення та контролює його виконання;

– відповідає за ведення всієї навчально-методичної документації Підготовчого відділення.

3.3 Завідувач Підготовчого відділення несе персональну відповідальність за результати роботи Підготовчого відділення. У межах своєї компетенції видає розпорядження, які є обов’язковими для працівників, а також осіб, які навчаються на Підготовчому відділенні.

3.4 Чисельність працівників Підготовчого відділення визначається відповідно до штатного розпису Університету.

3.5 Працівники Підготовчого відділення виконують свої функції, керуючись цим Положенням та посадовими інструкціями.

3.6 Підготовче відділення у межах своєї компетенції взаємодіє з усіма структурними підрозділами Університету в сфері освітньої діяльності.

3.7 За наказом ректора у складі Підготовчого відділення можуть створюватися

підрозділи у встановленому в Університеті порядку.

4 ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

4.1 Освітній процес у Підготовчому відділенні здійснюється відповідно до чинного законодавства України, Статуту та локальних актів Університету.

4.2 Учасниками освітнього процесу є:

– особи, що навчаються у Підготовчому відділення (далі – слухачі);

– науково-педагогічні (педагогічні) працівники Університету та/або інших освітніх установ з відповідними кваліфікаціями.

4.3 Основними напрямами освітньої діяльності Підготовчого відділення є викладання базових предметів за програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України та Українським центром оцінювання якості освіти, а також за авторськими методиками з використанням сучасних методів навчання. Робочі програми та їх методичне забезпечення затверджується методичною радою Університету.

4.4 Освітній процес регламентується графіком освітнього процесу, розкладом занять і робочими програмами, які розробляються відповідно до програм зовнішнього незалежного оцінювання, єдиного вступного іспиту МОН України НПП/ПП, що задіяні у реалізації освітнього процесу, у співпраці із Підготовчим відділенням.

4.5 Мова освітнього процесу українська

4.6 Освітній процес здійснюється за такими формами навчання:

– очна: денна, вечірня, вихідного дня;

– заочна,

– дистанційна.

Аудиторні заняття можуть проводитись в очному, змішаному або дистанційному форматі відповідно до чинних нормативно-правових актів, наказів МОН, розпоряджень обласних адміністрацій, наказів ректора Університету.

4.6.1 *Підготовчий курс «Відкритий шлях до вищої освіти» за програмою ЗНО / НМТ* з 3 обов'язкових предметів (українська мова, історія України, математика) та одного предмету за вибором слухача призначена:

– для осіб, які планують вступати до закладів вищої освіти для здобуття ступеня бакалавра та потребують повного відновлення своїх знань;

– для осіб, що мають повну загальну середню освіту або здобувають освіту дистанційно, а також випускників та учнів закордонних шкіл.

Навчання на курсі *курс «Відкритий шлях до вищої освіти»* за програмою ЗНО/НМТ здійснюється у першу або другу зміну відповідно до розкладу занять Університету.

4.6.2 *Денна, вечірня, вихідного дня, дистанційна* – форми підготовки за програмою вступних випробувань, які проводяться за технологіями зовнішнього незалежного оцінювання (НМТ; ЄВІ тощо) з одного або декількох предметів за вибором слухача призначені:

– для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра – метою курсів є виявлення, аналіз та заповнення наявних прогалин у знаннях, тренування у форматі тесту ЗНО-НМТ;

– для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра – метою курсів є підготовка до ЄВІ, ЄФВВ.

Навчання здійснюється у позанавчальний для загальноосвітніх навчальних закладів і закладів вищої освіти час відповідно до розкладу занять Університету.

4.7 Основними видами навчальних занять є: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.

4.8 Основними формами контролю на Підготовчому відділенні є: тестові

контрольні роботи, самостійні роботи, підсумкова атестаційна робота.

4.9 Терміни навчання на Підготовчому відділенні - до 7 місяців (в залежності від обраної програми підготовки).

4.10 Обсяг аудиторних годин:

4.10.1 для курсу *«Відкритий шлях до вищої освіти»* становить не менше 90 аудиторних годин на кожен предмет.

4.10.2 для інших курсів навчання на кожен предмет відводиться від 10 до 60 аудиторних годин (в залежності від обраної програми підготовки).

Університет залишає за собою право змінювати кількість годин.

4.11 Комплектування груп відбувається, враховуючи подану кількість заяв. Кількість слухачів однієї групи очної форми навчання не повинна перевищувати 20 осіб.

4.12 Для роботи у Підготовчому відділенні залучаються науково-педагогічні працівники факультетів і навчально-наукових інститутів Університету, а також науково-педагогічні / педагогічні працівники інших закладів освіти, які мають значний досвід роботи в системі доуніверситетської підготовки та високий рівень кваліфікації.

Навантаження працівників, які зараховуються на роботу до Підготовчого відділення, не входить до навантаження за їх основним місцем роботи

4.13 Випускниками Підготовчого відділення вважаються особи, які повністю виконали навчальний план, засвоїли програми відповідних дисциплін та успішно склали випускні екзамени або підсумковий тест з кожного навчального предмета.

4.14 Після закінчення навчання випускникам Підготовчого відділення видається свідоцтво в електронній формі з переліком курсів вивчених дисциплін, оцінок відповідних випускних екзаменів та середнього балу за результатами підсумкової атестації.

5 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРИЙОМУ ТА ЗАРАХУВАННЯ

5.1 На навчання на Підготовчому відділенні приймаються:

– громадяни України, які готуються до вступу до Університету та інших закладів вищої освіти;

– іноземці та особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах та користуються правами громадян України при вступі до закладів вищої освіти України.

5.2 Для набуття статусу слухача Підготовчого відділення Університету особи подають через офіційний веб-сайт Університету:

5.2.1 заяву в режимі онлайн із зазначенням:

– прізвища, власного імені, по батькові (за наявності), дати народження, паспортних даних;

– реквізитів документа про повну загальну середню освіту, — якщо такі реквізити містяться в Реєстрі документів про освіту Єдиної державної електронної бази з питань освіти (далі — Єдина електронна база); або відомостей про надання засвідченої копії документа, інформація про який відсутня в зазначеному Реєстрі; або відомостей про видачу довідки про навчання на останньому році навчання закладу загальної середньої освіти, професійної освіти, фахової передвищої освіти;

– форми підготовки відповідно до п. 4.6 цього Положення;

– навчального предмета на вибір;

джерела фінансування (за рахунок коштів державного бюджету у випадках, визначених Постановою КМУ від10.12.2025 р. № 1628, або за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб).

5.2.2 Учасники експериментального проєкту підготовки слухачів Підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» у закладах вищої освіти, затвердженого

Постановою КМУ від 10.12.2025 року № 1628 додатково:

– зазначають категорію учасника експериментального проєкту відповідно до Постанови КМУ від10.12.2025 року № 1628;

– реквізити документів, що підтверджують статус учасника експериментального проєкту;

– мотиваційний лист.

Електронні копії оригіналів документів, заява, мотиваційний лист та інших документів надсилаються на електронну пошту, що визначена Університетом.

5.3 Для іноземних документів про освіту здійснюється валідація шляхом проведення аналізу документа про освіту в частині відповідності освітнього рівня умовам доступу до вищої освіти та вимогам щодо оформлення документів про освіту. Валідація здійснюється в Університеті або установою, на яку покладено функції національного інформаційного центру академічної мобільності.

5.4 Підготовче відділення проводить роботу по прийому документів та проведення зарахування фізичних осіб, які виявили бажання навчатися на Підготовчому відділенні.

5.5 Термін прийому документів та проведення зарахування на Підготовче відділення встановлюється щорічно за графіком.

5.6 Дата початку занять визначається графіком освітнього процесу, як правило, що розробляється на 1 вересня поточного року.

5.7 Приймальна комісія Університету за підсумками розгляду поданої особою заяви, доданих до неї документів та перевірки щодо відповідності особи вимогам п. 5.2.2 цього Положення приймає рішення про зарахування особи на навчання на Підготовчому відділенні.

5.8 Накази про зарахування особи слухачем Підготовчого відділення видаються ректором Університету на підставі наданих заяв.

5.9 Якщо слухач Підготовчого відділення без поважних причин не розпочав навчання, як правило, протягом 10 календарних днів від дати їх початку, наказ про зарахування скасовується у частині, що стосується такої особи.

6 ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1 Фінансування Підготовчого відділення здійснюється за рахунок власних надходжень спеціального фонду Університету від надання платних послуг у сфері освітньої діяльності. Бюджетні асигнування враховуються у загальному кошторисі доходів та видатків Університету відповідно до чинного законодавства.

6.2 Підготовка слухачів здійснюється на умовах договорів про надання платних освітніх послуг.

6.3 Особи, які виявили бажання вчитися на Підготовчому відділенні, укладають договір на підготовку слухача Підготовчого відділення, платником по якому може бути третя особа. Договір про фінансові зобов'язання щодо оплати навчання може бути укладений дистанційно з накладенням кваліфікованих електронних підписів, зокрема шляхом акцептування публічної оферти.

6.4 У разі навчання на Підготовчому відділенні за денною формою слухачі Підготовчого відділення, які належать до категорій осіб, зазначених у підпункті підпунктах 1 – 4 пункту 4 Порядку реалізації експериментального проекту підготовки слухачів Підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» у закладах вищої освіти, затвердженого Постановою КМУ від 10 грудня 2025 року № 1628, та зараховані на навчання на Підготовчому відділенні за рахунок коштів фізичних осіб, забезпечуються правом на надання державних грантів на навчання, компенсацію витрат на проживання у гуртожитках (в разі поселення) та виплату споживчої допомоги

у розмірі одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року на одну особу, в розрахунку на місяць за рахунок коштів державного бюджету у порядку, визначеному Постановою КМУ від 10 грудня 2025 року № 1628.

6.5 Сума та порядок оплати за отримані освітні послуги, надані Підготовчим відділенням, встановлюється договором на надання освітніх послуг між Університетом та слухачем / законним представником (для неповнолітніх) або Замовником послуги у разі укладання трьохстороннього договору.

6.6 Оплата за договорами на підготовку, забезпечення та проведення навчання на Підготовчому відділенні за державні гранти, закладів вищої освіти що є учасниками експериментального проекту, здійснюється відповідно до договору, який укладається між МОН та закладом вищої освіти, примірна форма якого затверджується МОН. Оплата за відповідними договорами здійснюється на рахунки спеціального фонду закладів вищої освіти.

6.7 Залишок невикористаних коштів державного гранта на навчання перераховується з відповідного рахунка закладу вищої освіти до державного бюджету відповідно до договору про участь закладу вищої освіти в реалізації експериментального проекту, укладеного відповідно до цього Порядку.

6.8 Вартість послуг, що надаються Підготовчим відділенням, встановлюється кошторисом, який розробляється планово-фінансовим відділом бухгалтерії Університету для кожного навчального року, кожного виду курсів, затверджується рішенням Вченої ради Університету та вводиться у дію наказом ректора.

До кошторису включаються всі витрати, передбачені для надання освітніх послуг.

Вартість послуги, яка надається особі з урахуванням вимог цього Положення, встановлюється в залежності від навчального навантаження, вченого ступеня викладача, тощо.

Отримання послуг особою не в повному обсязі з вини особи, не звільняє її від повної сплати вартості навчання.

6.9 Кошти, отримані від надання платних послуг, зараховуються на рахунок Університету у безготівковому вигляді чинним порядком.

6.10 Кошти, отримані від надання платних послуг особам, обліковуються на спеціальному рахунку. Цільове розподілення коштів здійснюється ректором Університету за пропозицією завідуючого Підготовчим відділенням та попереднього погодження з планово-фінансовим відділом.

6.11 Розмір заробітної платні педагогічним працівникам залежить від обсягу виконаного навчального навантаження, розробленого відповідно до штатного розкладу та навчальних планів.

6.12 Приміщення та майно Підготовчого відділення перебувають на балансі Університету і використовуються відповідно до основної діяльності згідно з чинним законодавством. Підготовче відділення розроблює і здійснює заходи щодо забезпечення охорони, цілості, зміцнення матеріально-технічної бази, закріпленої за Підготовчим відділенням, забезпечує контроль за раціональним і ефективним її використанням.

7 ПРАВА ТА ОБОВ’ЯЗКИ

7.1 Права та обов’язки слухачів, викладачів та співробітників регламентуються чинним законодавством України, нормативними актами Міністерства освіти і науки України, Статутом Університету, цим Положенням та іншими рішеннями, прийнятими у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті.

7.2 Слухачі Підготовчого відділення мають право на:

– отримання освітніх послуг на високому професійному рівні;

– користування навчальними аудиторіями та обладнанням під час занять під керівництвом викладачів;

– отримання інформації про умови прийому на Підготовче відділення, порядок проведення занять, терміни навчання й вимоги до слухачів.

7.3 Слухачі Підготовчого відділення зобов'язані:

– своєчасно і регулярно відвідувати заняття;

– у повному навчальному обсязі виконувати завдання, які передбачені навчальними планами і програмами;

– дотримуватися правил внутрішнього розпорядку Університету.

7.4 Випускники Підготовчого відділення зараховуються до Університету на умовах, що визначені чинними на рік вступу нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України, Правилами прийому до Харківського національного автомобільно-дорожнього університету.

7.5 Підготовче відділення Університету несе відповідальність за організацію зарахування, навчання, атестацію фізичних осіб які отримують освітні послуги у Підготовчому відділенні Університету

7.6 Керівник Підготовчого відділення може приймати участь у навчальному процесі, як педагогічний працівник, виконуючи запланований для нього обсяг навчальної роботи.

8 РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ

8.1 Підготовче відділення перейменовується, реорганізується та ліквідується за рішенням Вченої ради Університету, яке вводиться в дію наказом ректора Університету.

9 ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1 Це Положення, всі зміни та доповнення до нього або нова редакція Положення затверджуються рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора Університету.

9.2 Дане Положення втрачає чинність з дати затвердження в установленому порядку нової редакції «Положення про Підготовче відділення Харківського національного автомобільно-дорожнього університету»,.

9.3 Порядок реалізації окремих пунктів Положення може бути визначено окремими положеннями.

9.4 Порядок реалізації окремих пунктів Положення може бути визначено окремими Стандартами Університету, що стосуються відповідного напряму його освітньої діяльності.

***Ключові слова*:** експериментальний проєкт, освітній процес, підготовче відділення, слухачі, учасники освітнього процесу, якість освіти.

ПСП 1.2.13.-02:2026

ПОЛОЖЕННЯ ПРО СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНЬОГО УНІВЕРСИТЕТУ. ПІДГОТОВЧЕ ВІДДІЛЕННЯ

РОЗРОБНИКИ, ВИКОНАВЦІ

Перший проректор Михайло ШУЛЯК

Завідувач підготовчого відділення Ганна СОЛОМАХА

Помічник ректора Геннадій ПТИЦЯ

Редактор:

_____

посада, підпис, дата, розшифровка підпису

ПОГОДЖЕНО:

Провідний юрисконсульт юридичного відділу Поліна БУТЕНКО

НОРМОКОНТРОЛЕР:
Провідний інженер відділу акредитації,
стандартизації та якості навчання Лада ЧЕРНОВА

ПІДГОТОВЛЕНИЙ ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Завідувач підготовчого відділення Ганна СОЛОМАХА

Введено в дію наказом по ХНАДУ від 30 жовтня 2026 року № 145